

ХРОНІКА

ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ І ПРИКЛАДНА РОЛЬ ГЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ (Міжнародна наукова конференція, присвячена 70-річчю геологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка)

М. Павлунь¹, О. Матковський¹, І. Наумко², Є. Сливко¹

¹*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Грушевського, 4, 79005, Львів, Україна
e-mail: mineral@franko.lviv.ua*

²*Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України,
вул. Наукова, 3а, 79060, Львів, Україна
e-mail: igggk@mail.lviv.ua*

Міжнародна наукова конференція “Фундаментальне значення і прикладна роль геологічної освіти і науки”, присвячена 70-річчю геологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, відбулася у Львові 7–9 жовтня 2015 р. Її організовано й підготовлено за підтримки і сприяння Міністерства освіти та науки України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Державної служби геології та надр України, ДП Західукргеологія, Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України, Спілки геологів України, Державної комісії України з запасів корисних копалин, окремих випускників факультету.

У роботі конференції взяли участь понад 250 учасників, головно випускників геологічного факультету різних років, відомі вчені й геологи-виробничники України, численні гості, студенти. До програми конференції увійшло 40 пленарних і 74 стендові доповіді. Географія авторів цих доповідей виявилася надзвичайно широкою: від усіх регіонів України до Республіки Саха (Якутія) і Далекого Сходу Росії, Киргизстану, а також Пакистану, Канади, Китаю і Німеччини. Серед них представники вищих навчальних закладів України, а саме Київського, Львівського, Криворізького національних університетів, Східноєвропейського національного університету, Харківського національного університету міського господарства, Дніпропетровського гірничого університету, Криворізького педагогічного інституту, Тернопільського національного педагогічного університету, Національного університету водного господарства та природокористування, установ Національної академії наук України (Інститут геохімії, мінералогії і рудоутворення імені М. П. Семененка, Інститут геологічних наук, Інститут геохімії навколишнього середовища, Інститут геології і геохімії горючих копалин, Інститут геофізики імені С. І. Суботіна), Національного науково-природничого музею,

виробничих підприємств України (Управління бурових робіт УкрНДГаз, ЗАТ “Інтербудтунель”, ДП Донецькгеологія, ДП Західукргеологія, ПАТ “Тутковський”, ТОВ “СПК-Геосервіс”, Побузький феронікелевий комбінат, Західноукраїнська геофізична експедиція ДП Львіввугілля та ін.), Державної комісії України з запасів корисних копалин, Державної комісії з експертизи геологічних проектів та кошторисів УкрНДГРІ та інших. Учасники з інших країн представляли такі організації й установи: Західно-якутський науковий центр АН Республіка Саха, ТОВ “Северо-Восток-Інвест-Консалтинг” (Росія), Белуджистанський університет інформаційних технологій, інженерії та менеджменту (Пакистан), Гуанжчоуський інститут геохімії і Нанкінський інститут геології і палеонтології (Китай), Хелмхольц-Центр (Потсдам, Німеччина).

Професор М. Павлунь, співголова оргкомітету, відкриває урочисте пленарне засідання наукової конференції присвяченої 70-річчю геологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ранкове урочисте пленарне засідання 7 жовтня 2015 р. проходило в актовій залі Львівського національного університету імені Івана Франка (голували Р. Гладішевський та М. Павлунь). Актова зала Університету, де лунає камерна музика, усе заповнена учасниками конференції, головно колишніми випускниками, частково нинішніми студентами факультету. Відкрив засідання проф. М. Павлунь, декан геологічного факультету. Звучить Гімн України, усі встають і співають! З привітанням до учасників конференції звернулися проф. В. Мельник – ректор ЛНУ імені Івана Франка та член-

кореспондент НАН України, проф. *Р. Гладшевський* – проректор з наукової роботи ЛНУ імені Івана Франка.

Далі з доповідями виступили: *М. Павлунь* (ЛНУ імені Івана Франка) “Сучасна і перспективна освітня й наукова структура геологічного факультету”; *В. Михайлов* (КНУ імені Тараса Шевченка) “Проблеми підготовки кадрів геологорозвідувальної галузі держави” (перед виступом привітав від колективу ННІ “Інститут геології КНУ імені Тараса Шевченка” і подарував картину “Державний Герб України” з бурштину); *Л. Галецький* (ІГН НАН України) “Сучасні ідеї розвитку металогенії” (перед виступом привітав від колективу ІГН НАН України і подарував картину з карпатським пейзажем); *В. Павлишин* (КНУ імені Тараса Шевченка) “Шістдесят років в мінералогії”.

Вітальне слово учасникам конференції ректора Львівського національного університету імені Івана Франка професора *В. Мельника*.

Після заслуханих доповідей відбулася перекличка випускників: від 1949 р. (*В. Зайцева*) до наших днів, їх зустрічали оплесками. У ході переклички з'ясувалося, що на конференцію прибули випускники майже всіх років. Винятком стали деякі випуски перших років (ті, хто закінчив факультет у ті роки, пішли із життя) і, на жаль, останніх років.

Потім *М. Павлунь* зачитав вітальні телеграми: від академіків *А. Науковця* (віце-президента НАН України) і *М. Голубця* (почесного директора Інституту екології Карпат НАН України), професорів *В. Семененко* (Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України, випускниця 1974 р.), *В. Кирилюка* (Торонто, Канада, випускник 1959 р.), академіка Республіки Саха (Якутія) *М. Зінчука* (Мирний, Росія, випускник 1970 р.) та ін.

З привітаннями, спогадами і подарунками виступили: *В. Лосів* (випускник 1981 р.) – від геологів Далекого Сходу Росії, випускників факультету різних років; *В. Зайцева* (випускниця 1949 р.), патріарх геологорозвідувальної служби України, розповіла про те, як стала студенткою геологічного факультету завдяки пораді Є. Лазаренка; *М. Коптіль* (випускник 1969 р.) подарував чотири томи чудового видання “Российская Геологическая Энциклопедия”; *М. Наконечний* (випускник 1991 р.) – від імені Геотехнічного інституту подарував кольоровий принтер; *О. Матковський* (випускник 1953 р.) – за дорученням президента Українського мінералогічного товариства, відомого алмазознавця *В. Квасниці* (випускника 1969 р.) – від імені УМТ; дві представниці від студентського колективу подарували власноруч створену картину з написом “70 років нашому факультету!”; *Г. Кульчицька* (випускниця 1969 р.) – від колективу ІГМР імені М. П. Семененка НАН України і директора Інституту О. Пономаренка подарувала десять томів творчої спадщини академіка В. Вернадського, а також передала вітання від випускників 1978 р. *В. Баніна* та *В. Кульчицької*.

Урочисте пленарне засідання наукової конференції присвяченої 70-річчю геологічного факультету в Актівій залі. На трибуні з привітанням виступає проректор ЛНУ імені Івана Франка, член-кореспондент НАН України проф. Р. Гладішевський.

На завершення урочистого засідання відбувся чудовий виступ ансамблю “Черемош” ЛНУ імені Івана Франка.

Наукову роботу конференції продовжено на геологічному факультеті, у Франковій аудиторії, де проходили наступні пленарні засідання, а навпроти неї розташували стендові доповіді. У коридорах факультету були виставлені численні стенди з інформацією про навчальні й виробничі практики різних випусків, а також змонтовано виставку різних виробів і мистецьких творинь з мінералів, викопних решток, гірських порід і руд.

На вечірньому пленарному засіданні 7 жовтня 2015 р. (головавав О. Матковський) заслухано доповіді *Г. Кульчицької* (ІГМР імені М. П. Семененка НАН України) “Створення електронних баз мінералів: застереження від помилок” (співавтор Д. Черниш); *Д. Возняка* (ІГМР імені М. П. Семененка НАН України) “Вуглекислий газ – важлива складова ендегенних процесів мінералоутворення геологічних об’єктів Українського щита”; *І. Попадюка* (ТОВ “СПК-Геосервіс”, м. Київ) “Нова геологічна карта Кримських гір масштабу 1:200 000” (співавт. С. Стівпа, О. Хрящевська); *П. Білоніжски* (ЛНУ імені Івана Франка) “Роль мікроорганізмів в утворенні осадових порід і руд” (співавтор Ю. Дацюк). Поміж ними виступали з привітаннями від ДП Західукргеологія головний геолог *Д. Панов* (випуск 1983 р.), який вручив грамоту від підприємства, і генеральний директор ДП Донецькгеологія *М. Жикаляк* (випускник 1975 р.), який напередодні подарував оригінальну, виготовлену з донецької кам’яної солі церкву з внутрішнім підсвічуванням.

Учасники наукової конференції. Справа наліво: проф. В. Мельник (ректор ЛНУ імені Івана Франка), професори ЛНУ імені Івана Франка – Р. Лещух (завідувач кафедри історичної геології та палеонтології), О. Матковський (професор кафедри мінералогії), В. Гулій (завідувач кафедри петрографії), А. Сіворонов (завідувач кафедри загальної і регіональної геології), В. Михайлов (директор навчально-наукового інституту “Інститут геології” КНУ імені Тараса Шевченка).

На ранковому пленарному засіданні 8 жовтня 2015 р. (головили І. Наумко та Л. Скакун) з доповідями виступили *В. Лосів* (“Северо-Восток–Інвест–Консалтинг”, м. Владивосток) “Будова і розвиток зони переходу континент–океан на прикладі Тихоокеанської окраїни Азії”; *О. Гнилко* (ІГГК НАН України) “Зсувні дислокації в структурі Українських Карпат”; *І. Мисяк* (ЛНУ імені Івана Франка) “Мідна металогенічна система Волино-Брестської магматичної провінції” (співавтор Л. Скакун); *В. Узіюк* (ЛНУ імені Івана Франка) “Нафто-газо-вуглеутворювальна фітомаса кам’яновугільної екзотики верхньокрейдових відкладів стрийської світи Українських Карпат” (співавтор І. Шайнога).

На вечірньому пленарному засіданні 8 жовтня 2015 р. (головав П. Волошин) доповіді виголосили *В. Павлишин* (КНУ імені Тараса Шевченка) “Про підготовку першого монографічного зведення з історії мінералогії в Україні” (співавтор О. Матковський, ЛНУ імені Івана Франка); *Д. Возняк* (ІГМР імені М. П. Семененка НАН України) “Новобачення особливостей умов формування Пержанського берилієвого родовища на Українському щиті” (співавт. Ю. Галабурда, В. Бельський, Т. Довбуш); *О. Миколайчук* (Інститут геології Національної АН Киргизії) “Внутрішньоплитний (плюмовий) кайнозойський магматизм Центрального Тянь-Шаню”.

Випускники геологічного факультету різних років навчання.

Заслухані на пленарних засіданнях фундаментальні доповіді всебічно охопили актуальні проблеми сучасної геологічної освіти і науки. Було багато тих, хто бажав задавати

запитання авторам та обговорювати представлені матеріали. Активними були огляд і обговорення стендових доповідей. Їхній детальний аналіз зробили куратори М. Ко-вальчук і Г. Кульчицька. Вони зазначили, що тематика, висвітлена у стендових доповідях, стосувалася різних проблем геологічної науки, а саме: геохімічних, мінералогічних, кристалографічних, петрографічних, літологічних, петрохімічних і сейсмічних досліджень, проблем структурно-формаційного аналізу тощо. Куратори також наголосили на високому науковому рівні стендів та високій якості їхнього поліграфічного оформлення.

До початку роботи конференції опубліковано збірник “Фундаментальне значення і прикладна роль геологічної освіти і науки” (матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 70-річчю геологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка) / Відп. ред. М. Павлунь. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 256 с. У 111 повідомленнях збірника висвітлено актуальні проблеми геології та металогенії докембрію, стратиграфії, тектоніки, палеонтології й літології фанерозою, мінералогії і термобарогеохімії рудних формацій; розглянуто окремі аспекти геології і металогенії родовищ металевих і неметалевих корисних копалин, геохімії та флюїдного режиму процесів формування родовищ, сучасні проблеми петрології; наведено матеріали з нафтогазової, вугільної, екологічної та інженерної геології, фізики Землі; розглянуто сучасні проблеми й перспективи геологічної освіти і науки в Україні.

У підсумковій дискусії 8 жовтня 2015 р. взяли участь М. Ковальчук, С. Ціхонь, В. Павлишин, О. Миколайчук, П. Білоніжка, П. Волошин та інші учасники конференції. Вони зазначили про важливість проведення наукової конференції, добру її організацію, високий науковий рівень оголошених і стендових доповідей та опублікованих матеріалів.

Конференція ухвалила таке.

1. Необхідне подальше проведення таких зібрань для ознайомлення з проблемами розвитку і поновлення геологічної галузі в різних її аспектах.

2. Особливо актуальною є потреба активізації підготовки наукової і виробничої зміни у геологорозвідувальній галузі держави.

3. Проблеми геологічної науки і, особливо, навчання та майбутньої фахової праці дуже складні, оскільки мінерально-сировинний комплекс країни в стані стагнації, а державна геологічна служба перебуває в стані дезінтеграції. З огляду на це об'єктивно зникає мотивація студентів до навчання на геологічних факультетах, опісля закінчення немає роботи за фахом.

4. Необхідно диверсифікувати геологічні спеціальності, зокрема, треба запровадити підготовку фахівців з геології нафти і газу, гідрогеології, інженерної геології – нині найбільш кон'юнктурних і проблематичних напрямів геології.

5. Продовжити розвивати напрям з геологічного і екогеологічного туризму з залученням студентів. Певний досвід на факультеті вже є у зв'язку з виконанням міжнародного проекту “Гео-Карпати – польсько-український геотуристичний шлях”.

6. Продовжити розвивати міжнародні наукові зв'язки у вирішенні актуальних геологічних і екологічних проблем. Практикувати обмін студентів різних вищих навчальних закладів у проведенні геологічних практик та навчання в магістратурі. Для цього у нас є стаціонарна база в смт Верхнє Синьовидне та відповідні кафедри й фахівці на факультеті.

7. Випускникам факультету надсилати на ім'я Є. Сливко друкований і фотоілюстрований матеріал з місць роботи і геологічних експедицій для підготовки нового довідко-

во-інформаційного видання під умовною назвою “Життєві шляхи випускників факультету”.

8. На конференції зазначено, що 60 % валютних надходжень в Україну відбувається завдяки видобутку мінеральної сировини і продуктів її переробки. Водночас продовжується скорочення геологічних партій і експедицій та наукових працівників у науково-дослідних інститутах. Виділяють мізерні кошти на розшуки і розвідку родовищ корисних копалин, на відрядження та поновлення лабораторної бази в геологічних підрозділах освіти і науки.

Окрім урочистої і наукової частин конференції, відбулися товариські зустрічі, на яких випускники різних поколінь тепло згадували роки навчання, усіх вчителів, висловлювали вдячність Організаційному комітетові за вмілу організацію й успішне проведення таких, уже традиційних, зібрань випускників нашої *Alma Mater*. Ухвалено також у 2020 р. зібратися на святкування 75-річчя з часу заснування нашого факультету та провести відповідну наукову конференцію.

Стаття: надійшла до редакції 10.10.2015

доопрацьована 21.10.2015

прийнята до друку 04.12.2015